HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

3 mai 2007 *

În cauza C-303/05,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 35 UE de Arbitragehof (Belgia), prin decizia din 13 iulie 2005, primită de Curte la 29 iulie 2005, în procedura

Advocaten voor de Wereld VZW

împotriva

Leden van de Ministerraad,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris, E. Juhász și J. Klučka, președinți de cameră, domnii J. N. Cunha Rodrigues (raportor), J. Makarczyk, U. Lõhmus, E. Levits și L. Bay Larsen, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: domnul D. Ruiz-Jarabo Colomer,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 iulie 2006,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Advocaten voor de Wereld VZW, de L. Deleu, P. Bekaert și F. van Vlaenderen, advocaten;

— pentru guvernul belgian, de domnul M. Wimmer, în calitate de agent, asistat de E. Jacubowitz și P. de Maeyer, avocats;

— pentru guvernul ceh, de domnul T. Boček, în calitate de agent;

— pentru guvernul spaniol, de domnul J. M. Rodríguez Cárcamo, în calitate de agent;

— pentru guvernul francez, de domnii G. de Bergues și J.-C. Niollet, precum și de doamna E. Belliard, în calitate de agenți;

— pentru guvernul leton, de doamna E. Balode-Buraka, în calitate de agent;

— pentru guvernul lituanian, de domnul D. Kriaučiūnas, în calitate de agent;

— pentru guvernul olandez, de doamnele H. G. Sevenster, M. de Mol și C. M. Wissels, în calitate de agenți;

— pentru guvernul polonez, de domnul J. Pietras, în calitate de agent;

— pentru guvernul finlandez, de doamna E. Bygglin, în calitate de agent;

— pentru guvernul Regatului Unit, de doamnele S. Nwaokolo și C. Gibbs, în calitate de agenți, asistate de domnul A. Dashwood, barrister;

— pentru Consiliul Uniunii Europene, de doamna S. Kyriakopoulou, precum și de domnii J. Schutte și O. Petersen, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii W. Bogensberger și R. Troosters, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 septembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește verificarea validității Deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3, denumită în continuare „decizia-cadru").

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei acțiuni introduse de Advocaten voor de Wereld VZW (denumit în continuare „Advocaten voor de Wereld") la Arbitragehof, în scopul anulării legii belgiene din 19 decembrie 2003 privind mandatul european de arestare (*Moniteur belge* din 22 decembrie 2003, p. 60075, denumită în continuare „legea din 19 decembrie 2003") și în special a articolului 3, a articolului 5 alineatele 1 și 2, precum și a articolului 7.

Cadrul juridic

3 Potrivit considerentului (5) al deciziei-cadru:

„Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume, de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Pe de altă parte, introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor con-

damnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, în materie penală, permite eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor actuale de extrădare. Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție."

4 Considerentul (6) al deciziei-cadru are următorul cuprins:

„Mandatul de arestare european prevăzut în prezenta decizie-cadru constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European l-a calificat drept «piatra de temelie» a cooperării judiciare."

5 Conform considerentului (7) al deciziei-cadru:

„Dat fiind faptul că obiectivul de a înlocui sistemul de extrădare multilateral întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 nu poate fi suficient realizat de statele membre acționând unilateral și, prin urmare, datorită dimensiunii și efectelor sale, poate fi mai bine realizat la nivelul Uniunii, Consiliul poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 5 din Tratatul de instituire a Comunității Europene. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut de acest ultim articol, prezenta decizie-cadru nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv."

6 Potrivit considerentului (11) al deciziei-cadru:

„Mandatul european de arestare ar trebui să înlocuiască, în relațiile dintre statele membre, toate instrumentele anterioare privind extrădarea, inclusiv dispozițiile titlului III din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen cu privire la aceste aspecte."

7 Articolul 1 din decizia-cadru, care a fost adoptată în temeiul articolului 31 alineatul (1) literele (a) și (b) UE și al articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE, prevede următoarele:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană."

8 Articolul 2 din decizia-cadru prevede următoarele:

„(1) Un mandat european de arestare poate fi emis pentru fapte pedepsite de legea statului membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni sau, atunci când s-a dispus o condamnare la o pedeapsă sau s-a pronunțat o măsură de siguranță, pentru condamnări pronunțate cu o durată de cel puțin patru luni.

(2) Următoarele infracțiuni, în cazul în care sunt pedepsite în statul membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin trei ani, astfel cum sunt definite acestea de dreptul statului membru emitent, duc la predarea pe baza unui mandat european de arestare, în condițiile prezentei decizii-cadru și fără verificarea dublei incriminări a faptei:

— apartenența la o organizație criminală;

— terorismul;

— traficul de persoane;

— exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă;

— traficul ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope;

— traficul ilicit de arme, muniție și materiale explozive;

— corupția;

— frauda, inclusiv frauda care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene, în sensul Convenției privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 26 iulie 1995;

— spălarea produselor infracțiunii;

— falsificarea [de monedă], inclusiv falsificarea monedei euro;

— criminalitatea informatică;

— infracțiunile împotriva mediului, inclusiv traficul ilicit de specii animale pe cale de dispariție și traficul ilicit de specii și soiuri de plante pe cale de dispariție;

— facilitarea intrării și a șederii ilegale;

— omuciderea voluntară, loviturile și vătămările corporale grave;

— traficul ilicit de organe și țesuturi umane;

— răpirea, sechestrarea și luarea de ostateci;

— rasismul și xenofobia;

— jafurile organizate sau armate;

— traficul ilicit de bunuri culturale, inclusiv antichitățile și operele de artă;

— înșelăciunea;

— racketul și extorcarea de fonduri;

— contrafacerea și pirateria produselor;

— falsificarea de documente administrative și traficul de falsuri;

— falsificarea mijloacelor de plată;

— traficul ilicit de substanțe hormonale și de alți factori de creștere;

— traficul ilicit de materiale nucleare și radioactive;

— traficul de vehicule furate;

— violul;

— incendierea cu intenție;

— infracțiunile de competența Curții Penale Internaționale;

— sechestrarea ilegală de aeronave și nave;

— sabotajul.

(3) Consiliul poate decide în orice moment, hotărând în unanimitate și după consultarea Parlamentului European, în condițiile prevăzute la articolul 39 alineatul (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, să adauge alte categorii de infracțiuni la lista inclusă la alineatul (2) din prezentul articol. Consiliul examinează, pornind de la raportul prezentat de Comisie, în temeiul articolului 34 alineatul (3), dacă această listă trebuie extinsă sau modificată.

(4) Pentru alte infracțiuni decât cele prevăzute la alineatul (2), predarea poate fi subordonată condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive sau calificarea acesteia."

9 Articolul 31 din decizia-cadru prevede următoarele:

„(1) Fără a aduce atingere aplicării acestora în relațiile dintre statele membre și statele terțe, prezenta decizie-cadru înlocuiește, de la 1 ianuarie 2004, dispozițiile

corespunzătoare ale următoarelor convenții aplicabile în materie de extrădare, în relațiile dintre statele membre:

(a) Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957, Protocolul adițional al acesteia din 15 octombrie 1975, al doilea Protocol adițional al acesteia din 17 martie 1978 și Convenția europeană pentru reprimarea terorismului din 27 ianuarie 1977, în partea referitoare la extrădare;

(b) Acordul între cele douăsprezece state membre ale Comunităților Europene privind simplificarea și modernizarea modalităților de transmitere a cererilor de extrădare, din 26 mai 1989;

(c) Convenția privind procedura simplificată de extrădare între statele membre ale Uniunii Europene, din 10 martie 1995;

(d) Convenția privind extrădarea între statele membre ale Uniunii Europene, din 27 septembrie 1996;

(e) titlul III capitolul 4 din Convenția de punere în aplicare din 19 iunie 1990 a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune.

(2) Statele membre pot continua să aplice acordurile sau aranjamentele bilaterale sau multilaterale în vigoare la data adoptării prezentei decizii-cadru, în măsura în

care acestea permit aprofundarea sau extinderea obiectivelor acesteia și contribuie la simplificarea sau facilitarea sporită a procedurilor de predare a persoanelor care fac obiectul unui mandat european de arestare.

Statele membre pot încheia acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale după data intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru, în măsura în care acestea permit aprofundarea sau extinderea conținutului acesteia și contribuie la simplificarea sau facilitarea sporită a procedurilor de predare a persoanelor care fac obiectul unui mandat european de arestare, în special stabilind termene mai scurte decât cele fixate la articolul 17, extinzând lista infracțiunilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2), limitând și mai mult motivele de refuz prevăzute la articolele 3 și 4 sau scăzând pragul prevăzut la articolul 2 alineatul (1) sau (2).

Acordurile și aranjamentele menționate la al doilea paragraf nu pot afecta în niciun fel relațiile cu statele membre care nu sunt părți la acestea.

Statele membre notifică Consiliului și Comisiei, în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei decizii-cadru, acordurile sau aranjamentele existente prevăzute la primul paragraf pe care doresc să continue să le aplice.

De asemenea, statele membre notifică Consiliului și Comisiei orice acord sau aranjament nou prevăzut la al doilea paragraf în termen de trei luni de la data semnării acestora.

(3) În măsura în care convențiile sau acordurile prevăzute la alineatul (1) se aplică teritoriilor statelor membre sau unor teritorii pentru ale căror relații externe este responsabil un stat membru, cărora nu li se aplică prezenta decizie-cadru, aceste instrumente continuă să reglementeze relațiile existente între aceste teritorii și celelalte state membre."

Acțiunea principală și întrebările preliminare

10 Din hotărârea de trimitere reiese că, prin cererea din 21 iunie 2004, Advocaten voor de Wereld a introdus la Arbitragehof o acțiune având ca obiect anularea totală sau parțială a legii din 19 decembrie 2003, care transpune prevederile deciziei-cadru în dreptul intern belgian.

11 În sprijinul acțiunii sale, Advocaten voor de Wereld arată, printre altele, că decizia-cadru este lipsită de validitate, întrucât materia mandatului european de arestare ar fi trebuit reglementată printr-o convenție, iar nu printr-o decizie-cadru, din moment ce, în temeiul articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE, deciziile-cadru nu pot fi adoptate decât în scopul „armonizării actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre", ceea ce nu ar fi cazul în speță.

12 Advocaten voor de Wereld susține, în plus, că articolul 5 alineatul 2 din legea din 19 decembrie 2003, care transpune în dreptul intern belgian articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, încalcă principiul egalității și al nediscriminării prin aceea că, pentru faptele pedepsibile menționate în această ultimă prevedere, în cazul executării unui mandat european de arestare, se derogă de la cerința dublei incriminări fără să existe

o justificare obiectivă și rațională, în timp ce această cerință este menținută pentru alte infracțiuni.

13 Advocaten voor de Wereld pretinde de asemenea că legea din 19 decembrie 2003 nu îndeplinește nici condițiile impuse de principiul legalității în materie penală, prin aceea că nu enumeră infracțiuni având un conținut normativ suficient de clar și precis, ci numai categorii vagi de comportamente nedorite. Autoritatea judecătorească ce trebuie să decidă în ceea ce privește executarea unui mandat european de arestare ar dispune de informații insuficiente pentru a verifica efectiv dacă infracțiunile pentru care persoana cercetată este urmărită sau pentru care împotriva acesteia s-a pronunțat o pedeapsă intră într-una dintre categoriile prevăzute la articolul 5 alineatul 2 din legea menționată. Lipsa unei definiții clare și precise a infracțiunilor prevăzute de această dispoziție ar duce la aplicarea neuniformă a legii menționate de către diferitele autorități însărcinate cu executarea unui mandat european de arestare și, astfel, ar încălca de asemenea principiul egalității și al nediscriminării.

14 Arbitragehof arată că legea din 19 decembrie 2003 este urmarea directă a deciziei Consiliului de a reglementa materia mandatului european de arestare printr-o decizie-cadru. Obiecțiile formulate de către Advocaten voor de Wereld împotriva legii menționate sunt în egală măsură valabile în ceea ce privește decizia-cadru. Diferențele de interpretare între instanțele judecătorești cu privire la validitatea actelor comunitare și a legislației de transpunere a acestora în dreptul intern ar compromite unitatea ordinii juridice comunitare și ar aduce atingere principiului general al securității juridice.

15 Arbitragehof adaugă că, în temeiul articolului 35 alineatul (1) UE, numai Curtea este competentă pentru a hotărî, cu titlu preliminar, cu privire la validitatea deciziilor-cadru și că Regatul Belgiei a acceptat competența Curții în această materie, în conformitate cu alineatul (2) al aceluiași articol.

16 În aceste condiții, Arbitragehof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Decizia-cadru [...] este compatibilă cu articolul 34 alineatul (2) litera (b) din Tratatul [UE], conform căruia deciziile-cadru nu pot fi adoptate decât în scopul armonizării actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre?

2) Articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru [...], în măsura în care elimină verificarea cerinței dublei incriminări pentru infracțiunile care sunt prevăzute în acesta, este compatibil cu articolul 6 alineatul (2) din Tratatul [UE] și, mai exact, cu principiul legalității în materie penală și cu principiul egalității și al nediscriminării, garantate de această dispoziție?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

Cu privire la admisibilitate

17 Guvernul ceh susține că prima întrebare preliminară este inadmisibilă, întrucât aceasta ar obliga Curtea să examineze articolul 34 alineatul (2) litera (b) UE, care este o dispoziție de drept primar ce nu este supusă controlului acesteia.

18 Această argumentare nu este întemeiată. Într-adevăr, conform articolului 35 alineatul (1) UE, Curtea este competentă, sub rezerva condițiilor definite la acel articol, să hotărască cu titlu preliminar cu privire la interpretarea și la validitatea, printre altele, a deciziilor-cadru, ceea ce presupune în mod necesar ca aceasta să poată, chiar și în lipsa unei competențe exprese în acest sens, să fie pusă în situația de a interpreta dispoziții ale dreptului primar, precum articolul 34 alineatul (2) litera (b) UE, atunci când, ca și în acțiunea principală, este chemată să aprecieze dacă decizia-cadru a fost adoptată în mod legal în temeiul acestei din urmă dispoziții.

19 Potrivit guvernului ceh, prima întrebare preliminară este de asemenea inadmisibilă în măsura în care decizia de trimitere nu indică în mod clar motivele pertinente care ar justifica constatarea nevalidității deciziei-cadru. În consecință, acestui guvern i-ar fi fost imposibil să prezinte observații utile cu privire la această întrebare. Mai exact, în măsura în care Advocaten voor de Wereld ar susține că decizia-cadru nu a avut ca rezultat o armonizare a actelor cu putere de lege ale statelor membre, aceasta ar fi trebuit să argumenteze această afirmație, iar Arbitragehof ar fi trebuit să menționeze argumentele în decizia de trimitere.

20 Trebuie amintit că informațiile furnizate în deciziile de trimitere sunt destinate nu numai să permită Curții să dea răspunsuri utile, ci și să ofere guvernelor statelor membre, precum și celorlalte părți interesate posibilitatea de a prezenta observații conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție (a se vedea în special ordonanța din 2 martie 1999, Colonia Versicherung și alții, C-422/98, Rec., p. I-1279, punctul 5).

21 În acțiunea principală, decizia de trimitere conține suficiente informații pentru a răspunde acestor cerințe. Într-adevăr, astfel cum s-a arătat la punctul 11 din prezenta hotărâre, din decizia de trimitere reiese că Advocaten voor de Wereld susține teza potrivit căreia materia mandatului european de arestare ar fi trebuit reglementată printr-o convenție, iar nu printr-o decizie-cadru, în condițiile în care,

în temeiul articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE, deciziile-cadru nu pot fi adoptate decât în scopul „armonizării actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre", ceea ce nu s-ar întâmpla în speță.

22 Asemenea informații sunt suficiente nu numai pentru a permite Curții să dea un răspuns util, ci și pentru a asigura posibilitatea pe care o au părțile în cauză, statele membre, Consiliul și Comisia de a prezenta observații conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție, astfel cum o dovedesc și observațiile depuse de către toate părțile care au intervenit în prezenta cauză, inclusiv cele prezentate de guvernul ceh.

23 Prin urmare, prima întrebare preliminară este admisibilă.

Cu privire la fond

24 Advocaten voor de Wereld susține, spre deosebire de toate celelalte părți care au prezentat observații în cadrul prezentei proceduri, că materia mandatului european de arestare ar fi trebuit reglementată, conform articolului 34 alineatul (2) litera (d) UE, printr-o convenție.

25 Într-adevăr, pe de o parte, decizia-cadru nu ar fi putut fi adoptată în mod valabil în scopul armonizării actelor cu putere de lege și a normelor administrative, astfel cum se prevede la articolul 34 alineatul (2) litera (b) UE, în măsura în care Consiliul nu ar fi abilitat să adopte decizii-cadru decât pentru armonizarea progresivă a normelor de drept penal și numai în cazurile prevăzute la articolul 29 al doilea paragraf a treia liniuță UE și la articolul 31 alineatul (1) litera (e) UE. Pentru celelalte acțiuni comune în domeniul cooperării judiciare în materie penală, Consiliul ar trebui să recurgă la convenții, în temeiul articolului 34 alineatul (2) litera (d) UE.

26 Pe de altă parte, în temeiul articolului 31 din decizia-cadru, aceasta ar înlocui, începând cu 1 ianuarie 2004, dreptul convențional aplicabil în materia extrădării în relațiile dintre statele membre. Or, numai un act de aceeași natură, și anume o convenție în sensul articolului 34 alineatul (2) litera (d) UE, ar putea să deroge în mod valabil de la dreptul convențional în vigoare.

27 Această argumentare nu poate avea câștig de cauză.

28 Astfel cum reiese în special de la articolul 1 alineatele (1) și (2) din decizia-cadru și din considerentele (5), (8) și (11) ale acesteia, decizia-cadru are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare între statele membre cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite, în scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, bazat pe principiul recunoașterii reciproce.

29 Recunoașterea reciprocă a mandatelor de arestare emise în diferitele state membre conform dreptului statului emitent respectiv necesită armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative referitoare la cooperarea judiciară în materie penală și, mai exact, a normelor privind condițiile, procedurile și efectele predării între autoritățile naționale.

30 Tocmai acesta este obiectul deciziei-cadru în ceea ce privește, printre altele, normele privind categoriile de infracțiuni enumerate pentru care nu există o verificare a dublei incriminări [articolul 2 alineatul (2)], motivele de neexecutare obligatorie sau facultativă a unui mandat european de arestare (articolele 3 și 4), conținutul și forma acestuia din urmă (articolul 8), transmiterea unui astfel de mandat și procedura de

transmitere (articolele 9 și 10), garanțiile minimale care trebuie acordate persoanei căutate sau arestate (articolele 11-14), termenele și procedurile pentru decizia de executare a mandatului menționat (articolul 17) și termenele pentru predarea persoanei căutate (articolul 23).

31 Temeiul juridic al deciziei-cadru este articolul 31 alineatul (1) literele (a) și (b) UE, care prevede că acțiunea comună în domeniul cooperării judiciare în materie penală vizează, printre altele, facilitarea și accelerarea cooperării judiciare în materie de procedură și executare a deciziilor, precum și facilitarea extrădării între statele membre.

32 Contrar celor susținute de Advocaten voor de Wereld, nimic nu permite să se concluzioneze că armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre prin adoptarea de decizii-cadru în temeiul articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE nu ar viza decât normele de drept penal ale acestora din urmă menționate la articolul 31 alineatul (1) litera (e) UE, și anume cele referitoare la elementele constitutive ale infracțiunilor și la sancțiunile aplicabile în domeniile prevăzute în această din urmă dispoziție.

33 În temeiul articolului 2 primul paragraf a patra liniuță UE, dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție figurează printre obiectivele urmărite de Uniune, iar articolul 29 primul paragraf UE prevede că, pentru a oferi cetățenilor un nivel ridicat de protecție într-un astfel de spațiu, este elaborată o acțiune comună a statelor membre, în special în domeniul cooperării judiciare în materie penală. Conform celui de al doilea paragraf a treia liniuță al aceluiași articol, la realizarea acestui obiectiv contribuie și „o cooperare mai strânsă între autoritățile judiciare și alte autorități competente ale statelor membre, [...], în conformitate cu articolele 31 [UE] și 32 [UE]".

34 Totuși, articolul 31 alineatul (1) literele (a) și (b) UE nu conține nicio indicație cu privire la instrumentele juridice care trebuie folosite în acest scop.

35 Pe de altă parte, conform articolul 34 alineatul (2) UE, care este redactat în termeni generali, Consiliul „ia măsuri și favorizează cooperarea cu scopul de a contribui la realizarea obiectivelor Uniunii", iar „[î]n acest scop", este împuternicit să adopte diferite tipuri de acte, enumerate la literele (a) și (d) ale alineatului (2) amintit, printre care se numără deciziile-cadru și convențiile.

36 În plus, nici articolul 34 alineatul (2) UE și nici vreo altă dispoziție din titlul VI din Tratatul UE nu fac vreo distincție în ceea ce privește tipurile de acte care pot fi adoptate în funcție de materia care face obiectul acțiunii comune în domeniul cooperării penale.

37 Articolul 34 alineatul (2) UE nu stabilește nici vreo ordine de prioritate între diferitele instrumente care sunt enumerate în această dispoziție, astfel încât nu este exclus ca, pentru reglementarea unei anumite materii, alegerea între diferitele instrumente să aparțină Consiliului, sub rezerva limitelor impuse prin natura instrumentului ales.

38 În aceste condiții, articolul 34 alineatul (2) UE, în măsura în care enumeră și definește, în termeni generali, diferitele tipuri de instrumente juridice care pot fi utilizate pentru „realizarea obiectivelor Uniunii" prevăzute în titlul VI din Tratatul UE, nu ar putea fi interpretat în sensul că ar exclude ca armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre, prin adoptarea unei decizii-cadru în temeiul literei (b) a alineatului (2) menționat, să poată avea ca obiect și alte domenii decât cele menționate la articolul 31 alineatul (1) litera (e) UE și, în particular, materia mandatului european de arestare.

39 Interpretarea potrivit căreia armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre prin adoptarea de decizii-cadru nu este permisă numai în domeniile prevăzute la articolul 31 alineatul (1) litera (e) UE este confirmată de litera (c) a aceluiași alineat, care prevede că acțiunea comună presupune de asemenea „asigurarea compatibilității normelor aplicabile în statele membre, în măsura necesară îmbunătățirii acestei cooperări [judiciare în materie penală]", fără a distinge între diferitele tipuri de acte care pot fi utilizate în scopul armonizării acestor reglementări.

40 În speță, în măsura în care articolul 34 alineatul (2) litera (c) UE exclude posibilitatea pentru Consiliu de a recurge la o decizie pentru a realiza armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre, iar instrumentul juridic al poziției comune, în sensul literei (a) a alineatului (2) menționat, trebuie să se limiteze la definirea abordării de către Uniune a unei chestiuni determinate, se pune atunci întrebarea dacă, contrar celor susținute de Advocaten voor de Wereld, Consiliul putea să reglementeze în mod valabil materia mandatului european de arestare printr-o decizie-cadru mai degrabă decât printr-o convenție conform articolului 34 alineatul (2) litera (d) UE.

41 Dacă este adevărat că mandatul european de arestare ar fi putut în egală măsură să facă obiectul unei convenții, ține de puterea de apreciere a Consiliului să dea întâietate instrumentului juridic al deciziei-cadru atunci când, ca și în speța de față, sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unui astfel de act.

42 Această concluzie nu este infirmată de împrejurarea că, potrivit articolului 31 alineatul (1) din decizia-cadru, aceasta înlocuiește începând de la 1 ianuarie 2004, numai în relațiile dintre statele membre, dispozițiile corespunzătoare ale convențiilor anterioare în materie de extrădare care sunt enumerate în această dispoziție. Orice altă interpretare, care nu își are temeiul nici în articolul 34 alineatul

(2) UE și nici în vreo altă prevedere a Tratatului UE, ar risca să priveze de esența efectului său util posibilitatea recunoscută Consiliului de a adopta decizii-cadru în domenii reglementate anterior prin convenții internaționale.

43 Rezultă din aceasta că decizia-cadru nu a fost adoptată cu încălcarea articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE.

Cu privire la a doua întrebare

44 Advocaten voor de Wereld susține, contrar tuturor celorlalte părți care au depus observații în cadrul prezentei proceduri, că articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, întrucât elimină verificarea dublei incriminări pentru infracțiunile care sunt menționate în această dispoziție, este contrar principiului egalității și al nediscriminării, precum și principiului legalității în materie penală.

45 Trebuie arătat mai întâi că, în temeiul articolului 6 UE, Uniunea se întemeiază pe principiul statului de drept și respectă drepturile fundamentale, astfel cum acestea sunt garantate de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, și astfel cum rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, ca principii generale de drept comunitar. Rezultă din aceasta că instituțiile sunt supuse controlului conformității actelor lor cu tratatele și cu principiile generale de drept, asemenea statelor membre atunci când acestea pun în aplicare dreptul Uniunii (a se vedea în special hotărârile din 27 februarie 2007, Gestoras Pro Amnistía și alții/Consiliul, C-354/04 P, Rep., p. I-1579, punctul 51, și Segi și alții/Consiliul, C-355/04 P, Rep., p. I-1657, punctul 51).

46 Este cert că printre aceste principii se numără atât principiul legalității incriminării și a pedepsei, cât și principiul egalității și al nediscriminării, care au fost de asemenea reafirmate la articolele 49, 20 și, respectiv, 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p.1).

47 Prin urmare, este de competența Curții să verifice validitatea deciziilor-cadru în raport cu principiile menționate.

Cu privire la principiul legalității incriminării și a pedepsei

48 Potrivit Advocaten voor de Wereld, lista cuprinzând peste treizeci de infracțiuni pentru care condiția tradițională a dublei incriminări este eliminată atunci când statul membru emitent le pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată maximă de cel puțin trei ani este într-atât de neclară încât încalcă sau cel puțin poate încălca principiul legalității în materie penală. Infracțiunile prevăzute în această listă nu ar fi însoțite de definiția lor legală, ci ar reprezenta categorii foarte vag definite de comportamente nedorite. Persoana privată de libertate prin executarea unui mandat european de arestare fără verificarea dublei incriminări nu ar beneficia de garanția potrivit căreia legea penală trebuie să îndeplinească cerințele de precizie, de claritate și de previzibilitate care să permită fiecărei persoane să știe, la momentul săvârșirii faptei, dacă aceasta constituie sau nu o infracțiune și aceasta spre deosebire de cei care sunt privați de libertate în lipsa unui mandat european de arestare.

49 Trebuie amintit că principiul legalității incriminării și a pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), care face parte din principiile generale ale dreptului aflate la baza tradițiilor constituționale comune statelor membre, a fost consacrat în egală măsură prin diferite tratate internaționale, în special prin articolul 7 paragraful 1 din

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea în acest sens în special hotărârea din 12 decembrie 1996, X, C-74/95, Rec., p. I-6609, punctul 25, și hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 215-219).

50 Acest principiu presupune ca legea să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele pentru acestea. Această condiție este îndeplinită atunci când justițiabilul poate ști, plecând de la textul dispoziției pertinente și, dacă este cazul, cu ajutorul interpretării care este dată acestui text de către instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală (a se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, hotărârea Coëme și alții împotriva Belgiei din 22 iunie 2000, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-VII, § 145).

51 Conform articolului 2 alineatul (2) din decizia-cadru, infracțiunile enumerate în această dispoziție, „în cazul în care sunt pedepsite în statul membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin trei ani, astfel cum sunt definite acestea de dreptul statului membru emitent", duc la predarea pe baza unui mandat european de arestare fără verificarea dublei incriminări a faptei.

52 Prin urmare, chiar dacă, în scopul punerii în aplicare a deciziei-cadru, statele membre preiau textual enumerarea categoriilor de infracțiuni prevăzută la articolul 2 alineatul (2) din aceasta, definiția propriu-zisă a acestor infracțiuni și pedepsele aplicabile sunt cele prevăzute de dreptul „statului membru emitent". Decizia-cadru nu urmărește armonizarea infracțiunilor respective în ceea ce privește elementele lor constitutive sau pedepsele prevăzute pentru acestea.

53 Prin urmare, dacă articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru elimină verificarea dublei incriminări pentru categoriile de infracțiuni prevăzute în această dispoziție, definirea acestora și a pedepselor aplicabile continuă să fie reglementată de dreptul

statului membru emitent, care, cum se prevede, de altfel, la articolul 1 alineatul (3) din aceeași decizie-cadru, trebuie să respecte drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate la articolul 6 UE, și, în consecință, principiul legalității incriminării și a pedepsei.

54 Rezultă din aceasta că articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, în măsura în care elimină verificarea dublei incriminări pentru infracțiunile menționate în această dispoziție, nu este lipsit de validitate ca urmare a unei încălcări a principiului legalității incriminării și a pedepsei.

Cu privire la principiul egalității și al nediscriminării

55 Potrivit Advocaten voor de Wereld, principiul egalității și al nediscriminării este încălcat de decizia-cadru în măsura în care, pentru infracțiunile care nu sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din aceasta, predarea poate fi supusă condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune conform dreptului statului membru de executare. Această distincție nu ar fi justificată în mod obiectiv. Eliminarea verificării dublei incriminări ar fi cu atât mai criticabilă cu cât nicio definiție detaliată a faptelor pentru care este solicitată predarea nu figurează în decizia-cadru. Regimul instituit de aceasta din urmă ar duce la o diferență nejustificată de tratament între justițiabili, după cum faptele incriminate au fost săvârșite în statul membru de executare sau în afara acestui stat. Aceiași justițiabili ar fi, prin urmare, judecați în mod diferit în ceea ce privește privarea lor de libertate, fără ca acest lucru să fie justificat.

56 Trebuie arătat că principiul egalității și al nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate într-un mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate

în același fel, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea în special hotărârea din 26 octombrie 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04, Rec., p. I-10211, punctul 72 și jurisprudența citată).

57 În ceea ce privește, pe de o parte, alegerea celor 32 de categorii de infracțiuni enumerate la articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, Consiliul a putut aprecia, conform principiului recunoașterii reciproce și având în vedere nivelul ridicat de încredere și de solidaritate între statele membre, că, fie datorită naturii lor, fie datorită pedepsei maxime de cel puțin trei ani prevăzute, categoriile de infracțiuni respective fac parte dintre cele pentru care gravitatea atingerii aduse ordinii și siguranței publice justifică eliminarea verificării dublei incriminări.

58 Prin urmare, chiar presupunând că situația persoanelor bănuite de comiterea unor infracțiuni cuprinse în lista prevăzută la articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru sau condamnate pentru săvârșirea unor astfel de infracțiuni este comparabilă cu aceea a persoanelor bănuite că au comis sau condamnate pentru comiterea altor infracțiuni decât cele enumerate în această dispoziție, distincția este, în orice caz, justificată în mod obiectiv.

59 În ceea ce privește, pe de altă parte, faptul că lipsa de precizie în definirea categoriilor de infracțiuni în discuție ar risca să aibă ca rezultat o aplicare contradictorie a deciziei-cadru în diferitele ordini juridice naționale, este suficient să se arate că obiectul acesteia nu este să armonizeze dreptul penal material al statelor membre și că nicio dispoziție din titlul VI din Tratatul UE, ale cărui articole 34 și 31 au fost desemnate ca fiind temeiul juridic al acestei decizii-cadru, nu condiționează aplicarea mandatului european de arestare de armonizarea legislațiilor penale ale statelor membre în materia respectivelor infracțiuni (a se vedea, prin analogie, în special hotărârea din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge, C-187/01 și C-385/01, Rec., p. I-1345, punctul 32, precum și hotărârea din 28 septembrie 2006, Gasparini și alții, C-467/04, Rec., p. I-9199, punctul 29).

60 Rezultă din aceasta că articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, în măsura în care elimină verificarea dublei incriminări pentru infracțiunile menționate în această dispoziție, nu este lipsit de validitate ca urmare a unei încălcări a articolului 6 alineatul (2) UE și, mai exact, a principiilor legalității incriminării și a pedepsei, precum și egalității și nediscriminării.

61 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă că examinarea întrebărilor adresate nu a relevat niciun element de natură să afecteze validitatea deciziei-cadru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Examinarea întrebărilor adresate nu a relevat niciun element de natură să afecteze validitatea Deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre.

Semnături